

POLICJA

KWARTALNIK KADRY KIEROWNICZEJ POLICJI

Volume 17, Issue 2

**Przyczynek do rozważań nad kompetencjami
i kwalifikacjami nauczyciela — wychowawcy**

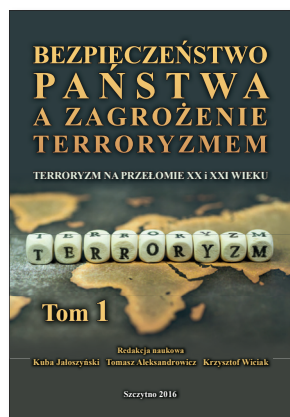
Kodeks, rozum, sumienie — policyjna triada etyczna

**Wpływ zmian przepisów ruchu drogowego na niebezpieczne zachowania
kierujących pojazdami**

Bezpieczeństwo — potrzeba i usługa pod jednym mianem

WYŻSZA SZKOŁA POLICJI W SZCZYTNIE

NOWOŚCI WYDAWNICZE WYDAWNICTWA WYŻSZEJ SZKOŁY POLICJI

**Bezpieczeństwo państwa
a zagrożenie terroryzmem.
Tom 1**

**Terroryzm na przełomie XX
i XXI wieku**

Pod redakcją naukową
Kuby Jałoszyńskiego,
Tomasza Aleksandrowicza,
Krzysztofa Wiciaka

ISBN 978-83-7462-522-7

oprawa twarda,
format B5,
ss. 390

Paweł Lubiewski

**Nielegalna imigracja.
Zagrożenia bezpieczeństwa
Część 1**

ISBN 978-83-7462-524-1

oprawa twarda,
format B5,
ss. 168

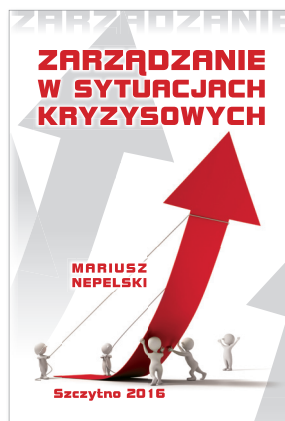

Marek Fałdowski

**Zagłada polskich
policjantów więzionych
w obozie specjalnym NKWD
w Ostaszkowie**

ISBN 978-83-7462-516-6

oprawa twarda,
format B5,
ss. 464

Mariusz Nepelski

**Zarządzanie w sytuacjach
kryzysowych**

ISBN 978-83-7462-532-6

oprawa twarda,
format B5,
ss. 304

POLICJA

KWARTALNIK KADRY KIEROWNICZEJ POLICJI

Komitet redakcyjny: przewodniczący — Piotr Bogdalski; członkowie: Jarosław Szymczyk, Robert Żółkiewski, Tomasz Szankin, Roman Stawicki, Rafał Batkowski, Rafał Kocharczyk, Michał Stępiński, Irmina Gołębiewska

Zespół redakcyjny: Danuta Bukowiecka (redaktor naczelny), Krzysztof Łojek (zastępca redaktora naczelnego), Aleksander Babiński (sekretarz redakcji), Ryszard Chmielewski (redaktor statystyczny), Mariola Bil (redaktor językowy)

Redakcja wydawcy: Iwona Pac (redakcja językowa), Adam Rogala (redakcja techniczna)

Wydawca: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, 12-100 Szczytno, ul. Marsz. J. Piłsudskiego 111, e-mail: wwip@wspol.edu.pl, telefony kontaktowe: 89 621 51 50 (red. nacz.), 89 621 59 21 (zast. red. nacz.), 89 621 51 02 (sekretarz red.), fax 89 621 54 48

© Wszelkie prawa zastrzeżone — WSPol Szczytno

ISSN 1640-9280

Wersją referencyjną tytułu jest wersja drukowana

Zgodnie z komunikatem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 23 grudnia 2015 r., za publikację w naszym periodyku „Policja. Kwartalnik Kadry Kierowniczej Policji” uzyskuje 6 punktów w kategorii czasopism naukowych nieposiadających współczynnika wpływu Impact Factor (IF).

Zdjęcie na okładce: Minister spraw wewnętrznych i administracji Mariusz Błaszczak na uroczystej promocji absolwentów Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. Fot. Z. Dąbrowski

SPIS TREŚCI

MATERIAŁY / MATERIALS

Roman Kaszubowski, Jan Świerczewski, Łukasz Świerczewski, <i>Przyczynek do rozważań nad kompetencjami i kwalifikacjami nauczyciela — wychowawcy</i> / <i>CONTRIBUTION TO THE REFLECTION ON THE COMPETENCE AND QUALIFICATIONS OF TEACHERS — EDUCATORS</i>	2
Andrzej Warmiński, <i>Założenia koncepcji funkcjonowania i rozwoju lotnictwa Policji w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa do 2020 roku</i> / <i>ASSUMPTIONS OF THE CONCEPT OF OPERATION AND DEVELOPMENT OF AVIATION POLICE IN THE STATE INTERNAL SECURITY SYSTEM BY THE YEAR 2020</i>	6
Anna Korajda, <i>Europejski Urząd Policji — Europol</i> / <i>EUROPEAN POLICE OFFICE — EUROPOL</i>	17
Andrzej Pogorzelski, <i>Wpływ zmian przepisów ruchu drogowego na niebezpieczne zachowania kierujących pojazdami</i> / <i>THE IMPACT OF ADOPTED CHANGES IN TRAFFIC LAW ON HAZARDOUS BEHAVIOUR PRESENTED BY VEHICLE DRIVERS</i>	26
Patrycja Zakrzewska, <i>Kodeks, rozum, sumienie — policyjna triada etyczna</i> / <i>CODE OF CONDUCT, REASON AND CONSCIENCE — POLICE ETHICAL TRIAD</i>	30

OKIEM PRAWNIKA / IN THE LAWYER'S EYES

Łukasz Kodłubański, <i>Problematyka obowiązywania środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów — kwestia odpowiedzialności karnej za czyn z art. 244 k.k.</i> / <i>THE PROBLEMS OF PENAL MEASURE IN FORM OF A DRIVING BAN, THE ISSUE OF CRIMINAL RESPONSIBILITY FOR THE ACT OF ART. 244 OF THE POLISH CRIMINAL CODE</i>	36
Barbara Wojtoń-Malicka, <i>Prawne uwarunkowania zatrzymania osoby przez Policję</i> / <i>STOP BY THE POLICE IN ACCORDANCE WITH ARTICLE 74 §3A CODE OF CRIMINAL PROCEDURE</i>	43

BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE / INTERNAL SECURITY

Stanisław J. Rysz, <i>Bezpieczeństwo — potrzeba i usługa pod jednym mianem</i> / <i>SECURITY — THE NEED AND THE SERVICE UNDER ONE NAME</i>	48
--	----

RAPORT Z BADAŃ / RESEARCH REPORT

Agnieszka Łapińska, <i>Policja wobec zagrożeń bezpieczeństwa publicznego na tle kulturowym. Raport z badań</i> / <i>POLICE AGAINST CULTURAL BACKGROUND THREATS TO PUBLIC SAFETY. RESEARCH REPORT</i>	53
--	----

DOSKONALENIE ZAWODOWE / PROFESSIONAL PERFECTING

Radosław Wiśniewski, <i>Kierunki doskonalenia systemów motywacyjnych funkcjonariuszy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji</i> / <i>DIRECTIONS IMPROVEMENT MOTIVATION SYSTEMS OFFICERS OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS AND ADMINISTRATION</i>	58
Adam Płaczek, <i>Warsztaty dla zespołów medycznych policji formą doskonalenia zawodowego</i> / <i>WORKSHOPS FOR POLICE MEDICAL TEAMS AS A FORM OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT</i>	64

SPRAWOZDANIA / ACCOUNTS

Marcin Nowak, <i>Sprawozdanie z warsztatów metodyczno-szkoleniowych z zakresu użytkowania i obsługi systemu audiowizualnego stanowiącego wyposażenie przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej. Słupsk, 28–29 kwietnia 2016 r.</i> / <i>THE REPORT OF THE WORKSHOP METHODOLOGICAL TRAINING ON HOW TO USE AND OPERATE THE SYSTEM CONSTITUTING THE AUDIOVISUAL EQUIPMENT ITEMS DESIGNED TO INCAPACITATE PEOPLE USING ELECTRICITY SŁUPSK, 28–29 APRIL 2016</i>	69
--	----

BIBLIOTEKA WSPÓL / LIBRARY OF THE POLICE ACADEMY IN SZCZYTNO

Jadwiga Rykowska, <i>Osoba pokrzywdzona w świetle przepisów polskiego prawa. Wybór publikacji dostępnych w Bibliotece Wyższej Szkoły Policji w Szczecinie</i> / <i>THE VICTIM IN THE LIGHT OF THE PROVISIONS OF POLISH LAW SELECTION OF PUBLICATIONS AVAILABLE IN THE LIBRARY OF THE POLICE ACADEMY IN SZCZYTNO</i>	73
---	----

FOTOKRONIKA / PHOTO CHRONICLE 77

MATERIAŁY

Roman Kaszubowski¹Jan Świerczewski²Łukasz Świerczewski³

Przyczynnik do rozważań nad kompetencjami i kwalifikacjami nauczyciela — wychowawcy

Streszczenie: Artykuł poświęcony jest roli nauczyciela w obecnej rzeczywistości społeczno-dydaktycznej, a także wymaganiom rodziców, którzy oczekują aktywnej obserwacji i podmiotowej inspiracji kierowanej do ich dzieci. Uwarunkowania dotyczą aspektów wzmacniających siły psychiczne tkwiące w dziecku, integracji, organizacji i koordynacji grupy, a także edukacji wzbudzającej ciekawość, pasję poznawczą dziecka. Nauczyciel musi wychodzić naprzeciw oczekiwaniom uczniów z jednoczesnym indywidualizowaniem nauczania i wychowania.

Omówiono w nim niezbędne kompetencje, umiejętności oraz cechy osobowości, które powodują, że nauczyciel jest lub może się stać specjalistą w dziedzinie edukacji, jest twórczym fachowcem. Posiada wiedzę, doskonali własne umiejętności pedagogiczne, ma poczucie odpowiedzialności i dynamiczną postawę wobec życia. Opisane kompetencje kreują nauczyciela jako specjalistę w zakresie oświaty, mającego kwalifikacje do wypowiadania miarodajnych sądów, przedstawiania autorytatywnych opinii, ustalania obiektywnych oceń i podejmowania odpowiedzialnych decyzji.

W artykule poruszono także sprawy egzystencjalne, a mianowicie to, że nauczyciele są tylko ludźmi, którzy poza obowiązkami służbowymi w szkole, mają swoje rodziny i problemy, są ludźmi narażonymi na ustawiczną presję ze strony władz szkolnych, oświatowych, dzieci i młodzieży, a także coraz częściej rodziców. Problemem jest również aktualna rzeczywistość, w jakiej nauczyciele się znajdują.

Słowa kluczowe: nauczyciel, kompetencje, osobowość, wiedza, umiejętności, proces dydaktyczny, nauczanie, wychowanie

Abstract: The article is dedicated to the role of teacher in present-day socio-educational reality, as well as the requirements of parents, who expect their children to be directly monitored and inspired. The underpinnings concerned relate to those aspects, which serve to consolidate the psychological forces that are present in children, integration, group organization and coordination, just like curiosity-inspired education, and the cognitive passion of children. Teacher must meet the expectations of students, while at the same time, strive to individualise teaching and bringing up process.

The article discusses the necessary competences, skills, and personality traits, which result in teacher becoming or in being capable of becoming a specialist in the sphere of education, a creative professional. He has got the right knowledge, he perfects his own educational skills, has got the sense of responsibility and commends a dynamic approach to life. The described competences make teacher a specialist in the field of education, one with the qualifications for making reliable judgements, presenting authoritative opinions, making impartial appraisals and taking responsible decisions.

The article also discusses some existential issues, namely, that teachers are only humans, who apart from their professional duties at school, have got their own families and own problems, at the same time being people exposed to constant pressure from school authorities, ministerial authorities, from children and youth, and also, increasingly more so, from parents. The problem is also the present-day reality, in which teachers find themselves in.

Keywords: Teacher, competences, personality, knowledge, skills, didactic process, teaching, upbringing

Świat, w którym żyjemy ulega ciągłym przeobrażeniom, które powodują, że nauczyciel z „przekaziciela wiedzy” stał się osobą kierującą, motywującą i stymulującą ucznia w procesie uczenia się, pełniąc przy tym funkcję wychowawczą, socjalizacyjną, dydaktyczną oraz opiekuńczą. Sytuacja ta wymaga wielu poświęceń, ogromnego

wysiłku, determinacji oraz odporności w przypadku niepowodzeń dydaktyczno-wychowawczych. Nauczyciel staje wobec ciągłych wyzwań i ustawicznego rozwoju zarówno osobowego, jak i zawodowego.

Zdaniem Wincentego Okonia „nauczyciel oznacza kogoś, kto uczy innych, przekazując im wiadomości, bądź naucza kogoś, jak ma żyć. To pierwsze znaczenie uległo pod wpływem nowych tendencji pedagogicznych znacznej ewolucji, przybliżając się coraz bardziej do znaczenia drugiego. Współczesny nauczyciel staje się więc tym, kto kształci, wychowuje i rozwija znajdujących się pod jego opieką uczniów”⁴.

¹ Dr Roman Kaszubowski — starszy wykładowca w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Kaliszu.

Kontakt z autorem za pośrednictwem redakcji.

² Dr Jan Świerczewski — starszy wykładowca Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach.

Kontakt z autorem za pośrednictwem redakcji.

³ Dr Łukasz Świerczewski — ekspert Wydziału Prewencji Komendy Stołecznej Policji.

Kontakt z autorem za pośrednictwem redakcji.

⁴ W. Okoń, *Nowy słownik pedagogiczny*, Warszawa 2004, s. 266.

Z kolei według definicji Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), która precyzuje kategorię „nauczyciel” we wszystkich krajach Unii Europejskiej „nauczycielami (teachers) są osoby, których profesjonalna działalność obejmuje przekazywanie wiedzy (*transmission of knowledge*), kształtowanie postaw i umiejętności, które są sprecyzowane w formalnych programach kształcenia dla uczniów i studentów określonych instytucji edukacyjnych. Kategoria „nauczyciel” dotyczy jedynie pracowników, którzy prowadzą bezpośrednie kształcenie uczniów”⁵.

Na podkreślenie zasługuje również stwierdzenie, że „Nauczyciel w swoim zawodzie nie jest kimś takim, jak każdy inny w wykonywanej przez siebie pracy. To człowiek niewzruszonych zasad i szerokich horyzontów. Jednostka wysoko niosąca postępowanie mistrza i przyjaźnie podporządkowująca siebie podopiecznym. To uczony w swojej specjalności i wielki znawca młodzieży. Umysł systematyczny, starannie planujący działania na podstawie swojej naukowej wiedzy. Bogata pełnowymiarowa osobowość, ale także człowiek, który całym swoim życiem — zarówno publicznym jak prywatnym — daje przykład wychowawczych cnót”⁶.

Aby sprostać tym zadaniom, powinien posiadać odpowiednie kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz właściwe predyspozycje osobowościowe.

Kompetencje nauczyciela

W zawodzie nauczyciela przez kompetencje⁷ należy rozumieć „strukturę poznawczą złożoną z umiejętności, wiedzy, dyspozycji i postaw niezbędnych do skutecznej realizacji zadań wynikających z określonej koncepcji edukacyjnej”⁸.

Komitet Nauk Pedagogicznych PAN w zestawie kompetencji wyróżnia:

1. Kompetencje prakseologiczne — odnoszą się do efektywnego planowania, programowania i organizowania pracy pedagogicznej, w diagnozowaniu i ocenianiu efektów w procesie edukacyjnym;
2. Kompetencje współdziałania — dotyczą skutecznej pracy prospołecznej oraz integracyjnej;
3. Kompetencje kreatywne — związane są z niekonwencjonalnymi i innowacyjnymi działaniami;
4. Kompetencje informatyczne — dotyczą właściwych umiejętności zastosowania i wykorzystania nowoczesnych źródeł informacji;
5. Kompetencje komunikacyjne — wyrażają się w skutecznym i sprawnym władaniu językiem w sytuacjach edukacyjnych;

⁵ J. Prucha, *Pedeutologia* [w:] Z. Kwieciński, B. Śliwerski, *Pedagogika, T. 2, Pedagogika wobec edukacji, polityki oświatowej i badań naukowych*, Gdańsk 2006, s. 295

⁶ K. Konarzewski, *Sztuka nauczania. Szkoła*, Warszawa 2002, s. 148.

⁷ Pojęcie kompetencja wywodzi się z języka tacińskiego i pochodzi od słowa *competere*, czyli oznacza zajmować określoną pozycję, współzawodniczyć, zgadzać się, nadawać się. W. Kopaliński, *Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych z almanachem*, Warszawa 2000, s. 269.

⁸ J. Bielski, *Kompetencje ucznia i nauczyciela*, „Lider” 2007, nr 2.

6. Kompetencje moralne — sprowadzają się do prawidłowego prowadzenia pogłębionej moralnej refleksji⁹.

Z kolei J. Szempruch wyróżnia następujące rodzaje kompetencji:

1. Kompetencje osobiste — dotyczą zasad postępowania, wartości i oczekiwań wobec siebie, a więc cech osobowości;
2. Kompetencje interpretacyjno-komunikacyjne — zawierają się w umiejętnościach rozumienia, określania i analizy różnych sytuacji edukacyjnych, umiejętnościach komunikacji interpersonalnej, umiejętnościach przekazu wiedzy, nawiązywaniu właściwego kontaktu z otoczeniem, prawidłowego wspomagania ucznia w obszarach jego funkcjonowania;
3. Kompetencje współdziałania — odnoszą się do wykorzystania wiedzy o współdziałaniu i rozwoju życia społecznego, by umieć stworzyć z grupy uczniów środowisko wychowawcze, kierować grupą pod kątem stopnia rozwoju i dojrzałości uczniów, rozwiązywać konflikty, wykorzystując dialog i ugodę;
4. Kompetencje kreatywno-krytyczne — dotyczą zdolności autokreacyjnych, które wyrażają się w działaniach innowacyjnych, niekonwencjonalnych, kreatywnych i twórczych;
5. Kompetencje krytyczne — zawierają zdolność prezentacji poznawczych, formułowania ocen, uwarunkowania motywacyjne i umiejętności poznawcze;
6. Kompetencje informatyczno-medialne — sprowadzają się do odpowiedniego korzystania z aktualnych technologii informacyjno-technologicznych w procesie dydaktyczno-wychowawczym¹⁰.

Robert Kwaśnica wyróżnia dwie grupy kompetencji. Pierwsza odnosi się do aspektów praktyczno-moralnych, druga natomiast do aspektów technicznych.

Do kompetencji praktyczno-moralnych zalicza:

1. Kompetencje moralne — odnoszą się do umiejętności prowadzenia moralnych rozważań, które są autorefleksją, podczas której zadajemy sobie pytanie, jacy mamy być, żeby żyć w zgodzie zarówno ze sobą, jak i z innymi, nie naruszając ich norm i zasad dotyczących wewnętrznej wolności i podmiotowości oraz praw do wyznaczania własnej drogi życiowej;
2. Kompetencje komunikacyjne — dotyczą zdolności prowadzenia dyskusji, doradzania, przekazywania i negocjacji z inną osobą. W kompetencjach tych możemy wyróżnić:
 - empatyczne rozumienie i akceptacja drugiego człowieka,
 - krytyka ja, poszukiwanie, nie deprecjacja drugiej osoby,
 - niedyrektywna postawa nakazująca przedstawiać swoje zdanie, swój punkt widzenia jako jeden z wielu możliwych wariantów odpowiedzi.

⁹ S. Gawlik, *Kompetencje zawodowe nauczyciela w świetle reformy systemu edukacji* [w:] R. Gmoch, A. Krasnodębska (red.), *Kompetencje zawodowe nauczycieli i jakość kształcenia w dobie przemian edukacyjnych*, Opole 2005, s. 29.

¹⁰ J. Szempruch, *Pedeutologia. Studium teoretyczno-prognostyczne*, Kraków 2013, s. 110.

3. Kompetencje interpretacyjne — odnoszą się do umiejętności refleksyjnego spojrzenia na otaczającą rzeczywistość, innych ludzi oraz siebie samego¹¹. Kompetencje techniczne sprowadzają się do następujących:

1. Kompetencje metodyczne — dotyczą zdolności umiejętnego działania według reguł z góry przyjętych;
2. Kompetencje postulacyjne (normatywne) — odnoszą się do umiejętnego wskazywania określonych celów i identyfikowania się z nimi. Są one bardzo potrzebne w dokonywaniu wyborów zgodnych z rolami, jakie pełniimy oraz przy naśladowaniu innych osób, którzy realizują cele, a także przy wytyczaniu celów własnych¹².

Wacław Strykowski wyróżnia następujące obszary kompetencji współczesnego nauczyciela:

1. Kompetencje merytoryczne (rzeczowe) — sprowadzają się do dogłębnego opanowania treści nauczania z przedmiotu, który realizuje je na zajęciach. Istotne jest właściwe ustrukturalizowanie materiału, przekazanie wiedzy w sposób holistyczny, ukazywanie wzajemnych korelacji danego zagadnienia z innymi przedmiotami. Źródła wiedzy powinien nauczyciel poszukiwać w innych opracowaniach, w literaturze popularnonaukowej, w czasopiśmie, w Internecie, konfrontując ją z własnym doświadczeniem i przemyśleniami. Dzięki takiemu postępowaniu stanie się kompetentny w tym co robi.
2. Kompetencje psychologiczno-pedagogiczne — odnoszą się do właściwego zorganizowania procesu nauczania i poznania ucznia dzięki wiedzy z zakresu psychologii rozwojowej i wychowawczej.
3. Kompetencje związane z poznaniem uczniów i ich środowisk — dotyczą umiejętnego diagnozowania rzeczywistości w jakiej uczeń się znajduje, a więc poznanie środowiska społeczno-wychowawczego, rodziny i grupy rówieśniczej oraz indywidualnych cech osobowościowych.
4. Kompetencje w dziedzinie planowania i projektowania — sprowadzają się do aspektów procesów projektowania, planowania, tworzenia autorskich programów nauczania, scenariuszy dydaktycznych, co w znaczący sposób wpływa na efektywność pracy nauczyciela i całej szkoły.
5. Kompetencje komunikacyjne i negocjacyjne — odnoszą się do posiadania umiejętności komunikowania się oraz nadawania i odbierania informacji.
6. Kompetencje dydaktyczno-metodyczne — zawierają się w odpowiedniej organizacji procesu i sterowaniu pracą uczniów, wdrażaniu ich i właściwym pobudzaniu w samodzielnym zdobywaniu wiedzy. Wymaga to od nauczyciela ogromnej wiedzy z zakresu metod nauczania o charakterze poszukującym, podającym i aktywizującym.

7. Kompetencje dotyczące kontrolowania i oceniania osiągnięć uczniów — odnoszą się do zdolności i umiejętności prawidłowego doboru narzędzi ewaluacji do określonej podjętej decyzji dydaktycznej, stosowania właściwego narzędzia pomiaru osiągnięć podopiecznych, umiejętności interpretowania uzyskanych wyników i na tej podstawie trafnego oceniania wyrażonego w stopniach szkolnych.

8. Kompetencje dotyczące projektowania i oceny programów i podręczników szkolnych — dotyczą nabycia przez nauczycieli umiejętności oceniania w aspekcie merytoryczno-formalnym (zgodnie z podstawą programową), pedagogiczno-psychologicznym (uwzględniając proces uczenia się i indywidualne zdolności ucznia), metodyczno-konstrukcyjnym (związane ze znajomością zasad budowania programów) oraz ewaluacyjnym (umiejętnością ustalania kryteriów i posługiwania się narzędziami służącymi do oceniania).

9. Kompetencje autoedukacyjne związane z rozwojem zawodowym i samokształceniem — sprowadzają się one do samodoskonalenia nauczyciela, wynikają z jego wiary rozumienia otaczającego świata oraz konkretnych działań w kierunku realizacji standardów własnego ja.

10. Kompetencje medialne i techniczne — odnoszą się do umiejętności doboru i wykorzystania mediów podczas organizowania warsztatu pracy nauczyciela i ucznia (umiejętnie wyznacza mediom odpowiednie miejsce w procesie wychowania i kształcenia)¹³.

Reasumując należy stwierdzić, że nauczyciel w dzisiejszej dobie życia powinien być „aktywnym obserwatorem i inspiratorem, osobą wzmacniającą siły psychiczne tkwiące w dziecku, integratorem grupy, organizatorem i koordynatorem oraz inicjatorem i stymulatorem, wreszcie edukatorem wzbudzającym ciekawość, pasję poznawczą dziecka, a przy tym wychodzącym naprzeciw jego oczekiwaniom i stosującym zasadę indywidualizacji w nauczaniu i wychowaniu”¹⁴.

Nauczyciel kompetentny to „specjalista w dziedzinie edukacji i twórczy fachowiec, posiadający wiedzę, doskonałą własne umiejętności pedagogiczne, mający poczucie odpowiedzialności i dynamiczną postawę wobec życia. Nauczyciel kompetentny, to specjalistyczny pracownik oświaty mający kwalifikacje do wypowiadania miarodajnych sądów, przedstawiania autorytatywnych opinii, ustalania obiektywnych ocen, podejmowania odpowiedzialnych decyzji. To osoba posiadająca ciepłe serce, głęboką wiedzę o możliwościach umysłowych ucznia i własnych możliwościach zawodowych. Nauczyciel kompetentny to dzisiejszej i jutrzejszej rzeczywistości szkoły, ulepszającej życie społeczeństwa”¹⁵.

¹¹ R. Kwaśnica, *Wprowadzenie do myślenia o nauczycielu* [w:] Z. Kwieciński, B. Śliwowski (red.), *Pedagogika*, T. 2, Warszawa 2004, s. 298–301.

¹² Tamże, s. 301.

¹³ W. Strykowski, *Kompetencje nauczyciela szkoły współczesnej*, Poznań 2003, s. 24–25.

¹⁴ S. Gawlik, *Kompetencje zawodowe nauczycieli i jakość kształcenia w dobie przemian edukacyjnych* [w:] R. Gmoch, A. Krasnodębska, *Kompetencje zawodowe...*, wyd. cyt., s. 31.

¹⁵ Tamże, s. 33.

Kwalifikacje zawodowe nauczyciela

Kwalifikacje zawodowe określa się jako „układ umiejętności umysłowych i praktycznych, opartych na odpowiadającym im układach wiedzy teoretycznej i praktycznej, dostosowanych do skutecznego rozwiązywania różnych, lecz określonych zadań oraz celowo ukształtowanych cech psychofizycznych człowieka warunkujących jego skuteczne działanie”¹⁶.

Tak więc w strukturze kwalifikacji należy wyróżnić następujące elementy:

- posiadaną wiedzę ogólną i zawodową,
- umiejętności i sprawności do realizacji praktycznych czynności,
- zespół cech psychicznych i fizycznych warunkujących przydatność do wykonywania określonego zawodu¹⁷.

Odnosząc się do zawodu nauczyciela, należy wymienić następujące rodzaje kwalifikacji:

1. Kwalifikacje zawodowe — odnoszą się do umiejętności merytoryczno-sensorycznych i umysłowych, związanych z organizacją zajęć lekcyjnych, jasnego, zrozumiałego przekazu, czy wreszcie umiejętności oceniania.
2. Kwalifikacje fizyczno-zdrowotne — w ramach których nauczyciel zobowiązany jest utrzymywać odpowiednią sprawność fizyczną i dobry stan zdrowia, a także zadbać o higienę ciała oraz swój wygląd zewnętrzny.
3. Kwalifikacje społeczno-moralne — odnoszą się do posiadania umiejętności właściwej komunikacji z osobami, z którymi dane jest im współpracować, co wymaga właściwego słuchania i zachowania odpowiedniego kontaktu z podopiecznymi. W ramach kwalifikacji społeczno-moralnych wyartykułować również można umiejętności kształtowania właściwych stosunków w środowisku społecznych oraz postępowania zgodnie z etyką nauczycielską¹⁸.

Czesław Kupisiewicz stwierdza, „że w ramy kwalifikacji zawodowych nauczyciela należy wyróżnić kwalifikacje ogólne i profesjonalne, do których zalicza się posiadanie wiadomości i umiejętności wychodzące poza wyuczoną specjalność czy realizowany przedmiot. Wspólną ich «cechą konstruktywną, powinna być wiedza, w której znajomość faktów (wiedzieć, że) towarzyszy umiejętność racjonalnego posługiwania się nimi (wiedzieć, jak) oraz rozumienie wchodzących w grę związków i zależności»”¹⁹.

Z kolei zdaniem W. Okonia kwalifikacje zawodowe to zakres i jakość przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela, które są niezbędne dla jakości prowadzenia pracy dydaktycznej i wychowawczej. W zakres takiego przygotowania wchodzi:

- wiedza naukowa w zakresie określonej dyscypliny, która w programie nauczania określana jest jako przedmiot nauczania,
 - właściwe przygotowanie pedagogiczne oraz umiejętności pozwalające realizować w sposób skuteczny przedsięwzięcia dydaktyczno-wychowawcze,
 - prawidłowa komunikacja i współdziałanie z uczniami oraz z innymi uczestnikami edukacji w celu realizacji zadań nauczania i wychowania,
 - umiejętność stałego doskonalenia warsztatu pedagogicznego, zainteresowania i zdolności zawodowe²⁰.
- Reasumując, należy stwierdzić, że zawód nauczyciela w Polsce jest bardzo zróżnicowany, oraz poddawany ciągle regulacjom prawnym. W związku z tym, nie można przyjąć żadnego wzorca przygotowania zawodowego, który pozwoliłby na określenie wiedzy i umiejętności składających się na pełne kwalifikacje zawodowe, gdyż nauczyciel działa w sytuacjach niepowtarzalnych, otwartych i oddziałuje na strukturę otwartą, częściowo tajemniczą, niepoznawalną, jaką jest człowiek²¹.

Osobowość nauczyciela

Osobowość jest strukturą powstającą w wyniku interakcji procesów psychicznych jednostki, takich jak: dojrzewanie, uczenie się i przystosowanie. Kształtuje się ona w kontakcie ze światem zewnętrznym i uzależniona jest od posiadanych przez jednostkę doświadczeń. Na strukturę osobowości składają się cechy, reakcje, charakter, temperament, wartości, uzdolnienia, emocje, popędy, intelekt, potrzeby i postawy. Każdy człowiek posiada swoistą dla samego siebie osobowość, dzięki czemu staje się niepowtarzalny. Odnosząc się do osobowości nauczyciela, należy stwierdzić, że jego zachowanie, stosunek do uczniów, styl działania mają ogromny wpływ na reakcje, czynności czy postawy uczniów.

Zdaniem Jana Władysława Dawida najistotniejszymi cechami osobowości nauczyciela powinna być duchowa wspólność oraz jedność z innymi, co powoduje silne poczucie odpowiedzialności, obowiązku i potrzebę doskonałości²².

Zygmunt Mysłakowski stwierdza, że do cech osobowości nauczyciela należy zaliczyć: umiejętność nawiązywania kontaktu (rozmowy, prowadzenia dialogu z ludźmi), żywość wyobraźni (innowacyjne działanie wychodzące poza schematy, odczuwanie empatii), instynkt rodzicielski, pobudliwość uczuć (współprzeżywanie, współodczuwanie, wytwarzanie), nastawienie całokształtu psychiki na zewnątrz (ekstrawersja)²³.

¹⁶ M. Sikorski, *Rozważania o kwalifikacjach pedagogicznych nauczycieli* [w:] K. Żegnatek (red.), *Kompetencje współczesnego nauczyciela*, Warszawa 2008, s. 52

¹⁷ Tamże, s. 53

¹⁸ T. Nowacki, *Kwalifikacje i autokreacja nauczyciela* [w:] K. Żegnatek (red.), *Kompetencje...*, wyd. cyt., s. 17–18.

¹⁹ Cz. Kupisiewicz, *Podstawy dydaktyki ogólnej*, Warszawa 1996, s. 283.

²⁰ J. Szempruch, *Pedeutologia...*, wyd. cyt., s. 84, 85. Zadania i uprawnienia wszystkich nauczycieli, poziom ich kwalifikacji, zasady doskonalenia i kształcenia określa Karta Nauczyciela.

²¹ B. Śliwerski, *O (nie-) wymierności pracy nauczyciela* [w:] R. Kwieciński, M.J. Szymańska, (red.), *Nauczyciel wobec zróżnicowań społecznych*, Warszawa 2010, s. 77.

²² W. Okoń, *Wizerunek sławnych pedagogów polskich*, Warszawa 1993, s. 43, 44.

²³ Tamże.

Stefan Szuman uważa, że osobowość doskonałego nauczyciela tworzą dwa elementy: pierwszym jest to, co nauczyciel posiada i ma do rozdania, drugim — sposób rozdawania, zwłaszcza umiejętność oddziaływania na innych. Bogata osobowość, dojrzały charakter, wielka wiedza i piękna dusza nie stanowią jeszcze talentu, podobnie jak umiejętność oddziaływania, zdolności agitacyjne lub kontaktowość. Dopiero harmonijne współwystępowanie wszystkich elementów warunkuje pełną osobowość nauczyciela²⁴.

Mieczysław Kreutz wśród najważniejszych cech osobowości wyróżnia: miłość ludzi, skłonność do społecznego oddziaływania oraz zdolność sugestywną, która umożliwia wywieranie wpływu na ucznia lub poglądy innych, umożliwia odwagę w działaniu, zachowanie bezkompromisowości i prostolinijności²⁵.

Joseph Schwarz do najistotniejszych cech osobowości nauczyciela zalicza: poczucie odpowiedzialności, odpowiednią umiejętność podawania i utrwalania wiedzy, wytrwałość w działaniu, umiejętność kształtowania charakteru ucznia, rozpoznawania różnic pomiędzy poszczególnymi uczniami²⁶.

Natomiast Tadeusz Malinowski do najważniejszych cech osobowości nauczyciela zalicza: miłość do dzieci, wyrozumiałość, żywy temperament, nieprzeciętną osobowość, łagodne usposobienie, konsekwencję i stanowczość w postępowaniu, pracowitość, dążenie do celu,

ideowość, zamiłowanie do zawodu, zrównoważenie, spokój i opanowanie²⁷.

Z kolei badania Heleny Leleszównej, Henryka Rowida i Jadwigi Zalewskiej wśród uczniów pozwoliły wyodrębnić następujące cechy: serdeczność, przyjacielskość, poczucie humoru, wyrozumiałość, cierpliwość, sprawiedliwość, odpowiedni charakter, wysokie morale, intelekt, wysoki poziom wiedzy, duże zaangażowanie w pracy, umiejętność zainteresowania prowadzonymi zajęciami i zachęcanie uczniów do poszerzania zainteresowań²⁸.

Reasumując, należy podkreślić, że nauczyciele są tylko ludźmi, którzy poza obowiązkami służbowymi w szkole, mają swoje rodziny, problemy, są ludźmi narażonymi na ustawiczną presję ze strony władz szkolnych, oświatowych, dzieci i młodzieży, a także coraz częściej rodziców. Problemem jest również aktualna rzeczywistość, w jakiej nauczyciele się znajdują.

Wartość nauczyciela nie sprowadza się więc tylko do jego „wartości osobistej, a do tego ile wie i umie, jak wartościuje sprawy ludzkie i dobra kultury, lecz także w równej mierze do tego, jak umie przekształcać wychowanków w ludzi posiadających bogatą i twórczą osobowość, jak umie im zaszcześcić normy moralne, wiedzę o świecie, upodobania kulturalne, umiejętności techniczne. Kryterium mistrzostwa pedagogicznego — stopień w jakim wychowankowie z przedmiotu stali się podmiotem wychowania, w jakim sami realizują określony program samowychowania i samokształcenia²⁹.

²⁴ W. Okoń, *Wszystko o wychowaniu*, Warszawa 1999, s. 244.

²⁵ W. Okoń, *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*, Warszawa 1995, s. 372.

²⁶ J. Schwarz, *Badania nad osobowością nauczyciela*, „Nowa Szkoła” 1962, nr 12.

²⁷ T. Malinowski, *Nauczyciel i społeczeństwo*, Warszawa 1968, s. 17.

²⁸ W. Okoń, *Wszystko o wychowaniu ...*, wyd. cyt., s. 248–249

²⁹ Tamże, s. 253

Andrzej Warmiński¹

Założenia koncepcji funkcjonowania i rozwoju Lotnictwa Policji w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa do 2020 r.

Streszczenie: Artykuł poświęcony jest założeniom koncepcji funkcjonowania i rozwoju Lotnictwa Policyjnego w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa do 2020 r. W tym przedmiocie przedstawia zarys przyszłych i potencjalnych zmian w odniesieniu do realizowanych zadań, organizacji, nakładów finansowych, niezbędnych do zabezpieczenia możliwości operacyjnych skutecznego oraz efektywnego działania jednostek tej formacji na terenie kraju. W swej istocie opisuje stan w sensie posiadanego sprzętu, infrastruktury i szkolenia personelu lotniczego. Ze względu na ogrom wykonywanych zadań przez tę formację niniejsza publikacja wybiega w przyszłość, wskazując na potrzebę zwiększenia wydatków na zakup nowocześniejszego sprzętu lotniczego (śmigłowców), konieczność rozbudowy infrastruktury naziemnej i przeznaczenie większych nakładów na szkolenie pilotów, aby móc lepiej realizować ustawowe zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego państwa.

Słowa kluczowe: Lotnictwo Policji, regulacje prawne, zadania, organizacja, sprzęt lotniczy, śmigłowce, sposoby działania, finansowanie (nakłady)

¹ Dr Andrzej Warmiński jest absolwentem wydziału dziennikarstwa i nauk politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Posiada tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. Specjalizuje się w problematyce bezpieczeństwa państwa. Autor książek: *Cywilne służby*

Abstract: The article describes the assumptions of the concept of functioning and development of the Aviation Police in the state internal security system by 2020. In this regard it outlines future and potential changes in relation to the performed tasks, organization, funding, necessary to secure the possibility of an effective and efficient operation of the units of this formation in the country. Therefore, it primarily describes the status in terms of possessed equipment, infrastructure and training of aviation personnel. Due to the enormity of performed tasks it is looking to the future, pointing to an increase in expenditures for the purchase of more modern aviation equipment (helicopters), the need for expansion of ground infrastructure and investing more in the training of pilots in order to better fulfill its statutory tasks in terms of ensuring internal security of the state.

Keywords: Aviation Police, regulations, tasks, organization, aviation equipment, helicopters, methods of operation, financing (inputs)

Policja w Polsce jest jedną z najważniejszych instytucji odpowiedzialnych za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w kraju. Została powołana na mocy ustawy z 6 kwietnia 1990 r.²

Już z art. 1 ustawy o Policji jasno wynika, iż do jej podstawowych zadań należy: ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania, inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi, wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, nadzór nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach, kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych, współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi, a także z organami i instytucjami Unii Europejskiej na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów, gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji kryminalnych, prowadzenie bazy danych zawierającej informacje o wynikach analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA), utworzenie, eksploatacja i utrzymanie systemu informacyjnego umożliwiającego organom administracji rządowej i organom sprawiedliwości przekazywanie oraz dostęp do danych gromadzonych w Systemie Informacyjnym Schengen (SIS), niezbędnych z punktu widzenia funkcjonowania obszaru Schengen.

specjalne Rzeczypospolitej Polskiej, Administracja bezpieczeństwa i porządku publicznego w Polsce oraz Zadania i środki działania rządowych organów administracji ochrony bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego w okresie transformacji ustrojowej. Autor innych publikacji m.in. Bezpieczeństwo obrotu towarami o znaczeniu strategicznym, Bezpieczeństwo przewozu materiałów niebezpiecznych, Konstytucyjne regulacje stanów nadzwyczajnych w Polsce, Planowanie strategiczne w zarządzaniu jednostkami organizacyjnymi Policji, Czynności ratownicze policjanta na miejscu wypadku lotniczego itp.

Adres do korespondencji: <a.warminski@op.pl>.

² Ustawa z 6 kwietnia o Policji (tekst jedn. DzU z 2015 r., poz. 355, z późn. zm., dalej jako ustawa o Policji).

W dalszej części ustawa o Policji odnosi się również do struktury i organizacji całej Policji, z której jednoznacznie wyływa, że aby móc realizować wymienione zadania składa się ona z następujących rodzajów służb: kryminalnej, prewencyjnej oraz wspomagającej działalność w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym. W ustawie znajdziemy również informację, iż w skład Policji wchodzi policja sądowa, której szczegółowy zakres zadań i zasady organizacji określa, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości.

Ponadto w skład Policji wchodzi również: Wyższa Szkoła Policji³, ośrodki szkolenia i szkoły policyjne, wyodrębnione oddziały prewencji i pododdziały antyterrorystyczne, jak również jednostki badawczo-rozwojowe. A w razie zajścia potrzeby i innej konieczności komendant główny Policji, za zgodą ministra właściwego do spraw wewnętrznych, może powoływać, w uzasadnionych przypadkach, inne niż powyżej wymienione rodzaje służb, tym samym określając ich właściwość terytorialnie, organizację i zakres działania.

Zapisy w tej formie pozwoliły na to, iż w strukturze formacji można wyodrębnić specyficzną jednostkę lotniczą Policji⁴, działającą zgodnie z zarządzeniem nr 1158 komendanta głównego Policji z 17 października 2005 r. w sprawie powołania oraz określenia organizacji, zakresu działania i właściwości terytorialnej służby Lotnictwo Policji⁵.

Trzeba więc zgodzić się z tym i przyznać, że pomimo swych tradycji sięgających okresu międzywojennego polskie lotnictwo policyjne jest jednak bardzo młodą formacją.

Wymieniony akt prawny nie jest oczywiście jedynym przepisem prawnym regulującym działalność jednostki. Obok niego do najważniejszych aktualnie obowiązujących aktów prawnych zalicza się porozumienie zawarte 20 grudnia 2013 r., pomiędzy ministrem spraw wewnętrznych a prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego w sprawie współpracy przy realizacji nadzoru nad lotnictwem służb porządku publicznego. Zgodnie z nim minister, na podstawie art. 1 ust. 6 ustawy z 3 lipca 2002 r. — Prawo

³ Jednakże organizację i zakres działania Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie jako szkoły wyższej oraz tryb wyznaczania i odwoływania rektora oraz wyznaczania, wyboru i odwoływania prorektorów reguluje odrębna ustawa z 27 lipca 2005 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym (DzU nr 164, poz. 1365).

⁴ <http://ilot.edu.pl/prace_ilot/public/PDF/spis_zeszytow/194_2008/03.%20Fr%C4%85tczak%20D..pdf>, 29 listopada 2015 r.

⁵ Dz. Urz. KGP nr 17, poz. 117.

lotnicze⁶, sprawuje nadzór nad lotnictwem służb porządku publicznego, w skład którego wchodzi Lotnictwo Policji i Straży Granicznej oraz prowadzi rejestr statków powietrznych, posiadając w tym zakresie wieloletnie doświadczenie oraz odpowiednie zasoby kadrowe.

Cytowane porozumienie uwzględnia również regulacje operacyjno-techniczne w zakresie nadzoru nad eksploatacją statków powietrznych⁷, zdatości do lotu statków, stosownie do rozporządzenia Komisji Unii Europejskiej nr 748/2012 z 3 sierpnia 2012 r., ustanawiającego przepisy wykonawcze dotyczące certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów w zakresie zdatości do lotu i ochrony środowiska oraz dotyczącego certyfikacji organizacji projektujących i produkujących⁸, lub rozporządzenia ministra do spraw transportu wydanego na podstawie art. 53c, ust. 2 ustawy — Prawo lotnicze.

Czynności nadzorcze obejmują również sprawy zarządzania ciągłą zdatością oraz obsługę techniczną statków powietrznych, o czym stanowi rozporządzenie Komisji (WE) nr 2042/2003 z 20 listopada 2003 r. w sprawie nieprzerwanej zdatości do lotu statków powietrznych oraz wyrobów lotniczych, części i wyposażenia, jak również w sprawie zezwoleń udzielanych instytucjom i personelowi zaangażowanemu w takie zadania⁹. Powyższe przepisy dotyczą również funkcjonowania ośrodków szkolenia lotniczego wobec rozporządzenia Komisji Unii Europejskiej nr 1178/2011 z 3 listopada 2011 r. ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008¹⁰. Umożliwiają one szkolenie na uzyskanie licencji dla personelu zgodnie z poprzednio obowiązującym rozporządzeniem Komisji Unii Europejskiej. Wyraźnie można zauważyć, że po przystąpieniu do Unii Europejskiej 1 maja 2004 r. obowiązujące polskie prawo w pełni zostało dostosowane do zapisów prawa Unii Europejskiej, głównie w postaci rozporządzeń.

Oprócz ustawy o Policji, ustawy — Prawo lotnicze i przepisów prawa Unii Europejskiej duże znaczenie posiada konwencja o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, podpisana w Chicago 7 grudnia 1944 r., zwana jako konwencja chicagowska¹¹, która stanowi, iż terytorium państwa określa jego obszar lądowy wraz z przylegającymi do niego wodami terytorialnymi, objętymi suwerennością, nad którym sprawowany jest mandat i opieka danego państwa. Stąd niniejsza konwencja jest stosowana wyłącznie do cywilnych statków powietrznych, a nie do statków powietrznych państwowych. Wskazując, iż statki powietrzne używane w służbie wojskowej, celnej i policyjnej zalicza się do statków powietrznych państwowych. Dlatego też żaden państwowy statek powietrzny umawiającego się

państwa nie może przelatywać nad terytorium innego państwa ani lądować na nim bez zezwolenia udzielonego w drodze przyjętego specjalnego porozumienia lub w inny sposób, jak też niezgodnie z warunkami takiego zezwolenia. Ma to stanowić o tym, iż państwa zobowiązują się do przestrzegania przez statki powietrzne swoich przepisów państwowych w celu zapewnienia bezpieczeństwa w żegludze statków powietrznych cywilnych.

Na gruncie polskim wśród innych przepisów niższej rangi regulujących działalność Lotnictwa Policji zalicza się: zarządzenie nr 27 komendanta głównego Policji z 6 sierpnia 2015 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez służbę Lotnictwa Policji oraz decyzję nr 781 komendanta głównego Policji z 19 grudnia 2008 r., dotyczącą charakterystyki organizacji obsługowej i charakterystyki organizacji zarządzania ciągłą zdatością do lotu (MOE&CAME).

Odnosząc się do zaprezentowanych treści regulatorów prawnych, należy jednak stwierdzić, iż nie uniknięto w nich pewnych błędów i mankamentów, a wręcz wzbudzają mnóstwo wątpliwości, w szczególności co do możliwości i sposobów sprawowania nadzoru zewnętrznego, aczkolwiek należy podkreślić, że otoczenie prawne działania Lotnictwa Policji od strony formalnej nie narusza norm i przepisów prawnych obecnie obowiązujących w Polsce.

Mając na względzie zapisy prawa lotniczego, nadzór nad Lotnictwem Policji, a tym samym nadzór nad lotnictwem służb bezpieczeństwa i porządku publicznego, sprawuje obecnie minister spraw wewnętrznych i administracji. Należy wprost powiedzieć, iż jest to typowy przykład nadzoru zewnętrznego. Z kolei nadzór wewnętrzny, wynikający z ustawy, należy do komendanta głównego Policji. Zatem tak dokonywany podział lotnictwa, całkowicie utrudnia poddanie się w pełni pod całkowity nadzór cywilny.

Oznacza to, iż przedstawiona obudowa prawna funkcjonowania lotnictwa policyjnego w Polsce niejednoznacznie określa i pozwala na jego zdefiniowanie, co wskazuje na spore niedociągnięcia w przepisach i występujące luki prawne. Skutkuje to tym, że personel i statki powietrzne realizujące zadania i cele powietrzne policyjne w aktach prawa unijnego, międzynarodowego i polskiego można zakwalifikować tak samo, jak lotnictwo wojskowe, a także generalnie porównać do lotnictwa państwowego¹².

Trzeba więc podkreślić, iż z analizy aktów prawnych wypływa bardzo duża i wręcz ogromna rola przedmiotowego lotnictwa policyjnego w systemie i strukturze państwa jako ważnego elementu bezpieczeństwa i porządku publicznego kraju odgrywającego, obok lotnictwa wojskowego, decydującą rolę w systemie obronności państwa. Dlatego też tylko Policja i Straż Graniczna są formacjami zobowiązanymi do przeprowadzania akcji i operacji lotniczych na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego, wzajemnie ze sobą współpracując w tym zakresie. Przede wszystkim dobitnym tego

⁶ DzU z 2013 r., poz. 1393.

⁷ Na podstawie art. 159 ustawy z 3 lipca 2002 r. — Prawo lotnicze.

⁸ Dz. Urz. UE L 224 z 21 sierpnia 2012, s. 1, z późn. zm.

⁹ Dz. Urz. WE L 315 z 28 listopada 2003 r., s. 1, z późn. zm.

¹⁰ Dz. Urz. UE L 311 z 25 listopada 2011 r.

¹¹ DzU z 1959 r., nr 35, poz. 212, z późn. zm.

¹² Warto nadmienić, iż przed II wojną do 1939 r., przepisy zawierały jednolite zapisy w odniesieniu do lotnictwa, traktując je jako służby mundurowe.